

flattstål (d) mellom vinkeljernene. For å få svingskiven lettest mulig bør det gjøres 4 runde utsparinger i stålplatene (svingbankene) som vist på figuren.

Denne svingskiven er allerede i bruk på flere fabrikker og har vist seg å svare til forventningene. Den er overlegen i letthet og kan som nevnt tilpasses forskjellige akselavstander for trallene. Svingskiven blir meget rimelig, da det medgår forholdsvis lite materialer, og den kan lages av en smed på stedet.

Oslo, den 29/2 1956.

Lars Egeberg jr.
(sign.)

A. Ording.
(sign.)

Arne Valen-Sendstad.
(sign.)

Ole Lie.
(sign.)

TORVSTRØPRODUKSJONEN I 1955.

I likhet med tidligere år har Myrselskapet hentet inn oppgaver over produksjonen av torvstrø i 1955 ved landets torvstrøfabrikker. Størrelsen av produksjonen ved de mange mindre såkalte gårds- eller bygdeanlegg, som leverer revet strø eller torvklomp til andelseierne og andre i bedriftens omgivelser, blir derimot skjønnsmessig ansatt i forhold til såkalt normal heimeproduksjon. Under reisene får nemlig Myrselskapets tjenestemenn en god oversikt over aktiviteten på myrene, også når det gjelder denne type av torvstrøanlegg.

Antallet av torvstrøfabrikker har i 1955 vært i alt 56, eller 1 mere enn foregående år. Årsaken til økningen er at en fabrikk som har vært betraktet som nedlagt på nytt har tatt opp produksjonen av torvstrø. Ellers har det ikke kommet til noen nye fabrikker på listen i 1955, idet 4 fabrikker som ble ferdigbygget siste driftsår allerede hadde en del produksjon i 1954 og derfor kom med på listen da. Imidlertid har i alt 3 fabrikker meldt at bedriften blir nedlagt fra siste sesongs slutt. Dette gjelder 2 av Statsbanenes fabrikker, nemlig Taksdal torvstrøfabrikk i Rogaland, som nedlegges p. gr. a. at myra er «uttatt», og at behovet for torv til teleisolasjon stort sett er dekket i dette distrikt. Videre har N.S.B. sett seg nødt til å legge ned sin torvbuntnfabrikk på Almlimyra ved Storforshei st. i Nordland p. gr. a. vanskelige driftsforhold. Spesielt har det her vært stor mangel på skikket arbeidskraft. For øvrig har en privat fabrikk i Nord-Trøndelag meldt at torvstrøproduksjonen er opphørt, visstnok fordi torvforekomsten er oppbrukt.

Det er imidlertid flere som har planer om å bygge nye torvstrøfabrikker, slik at den nedgang av fabrikkenes antall som må ventes i 1956 antakelig ikke vil bli av lang varighet.

I 1955 har i alt 45 fabrikker vært i drift, mens det i 1954 bare var 40 stk. som hadde produksjon av torvstrø. Dette viser en økt aktivitet på myrene siste sommer i forhold til foregående år. Årsaken er i første rekke at det fremdeles er meget gode avsetningsforhold for strøtorv. Videre er det grunn til å tro at de gode tørkeforhold man hadde over Østlandet allerede fra våren av virket til at enkelte fikk lyst til å sette produksjonen i gang. Av størst betydning for produksjonens størrelse var at de gode værforhold ga fabrikkens anledning til å berge ganske store kvanta torv som ble stukket og lagt ut våren 1955, i tillegg til at all høststukket og annen overliggende torv kunne berges. Tilgangen på arbeidskraft er også blitt bedre, særlig må det være dette forhold som avspeiler seg ved økning av produksjonen i Trøndelagsfylkene, hvor det ikke var spesielt gode tørkeforhold sommeren 1955.

Den samlede produksjon ved landets torvstrøfabrikker var i alt 301.800 baller (avrundet til nærmeste 100), dvs. omtrent 10 % mindre enn normal fabrikkmessig produksjon som i årene før krigen ble oppgitt til 330.000 baller.

Når det gjelder den såkalte heimeproduksjon av torvstrø, har vi anslått den til samme størrelse som i 1954, dvs. 200.000 baller eller 80 % av normalt før siste krig. Vi har nemlig ikke inntrykk av at det er grunn til å regne med noen økning fra foregående år selv om tørkeforholdene var vesentlig bedre.

Landets samlede produksjon av torvstrø blir følgelig 501.800 baller eller ca. 13,5 % mindre enn normal førkrigsproduksjon. Årets produksjon representerer imidlertid en økning på 126.200 beregnede baller eller ca. 33 % i forhold til 1954 års produksjon. Da heimeproduksjonen i 1955 er satt til samme størrelse som foregående år, representerer stigningen på 126.200 baller også økningen av såkalt fabrikkmessig torvstrøproduksjon. I forhold til fabrikkmessig produksjon i 1954 utgjør økningen i alt ca. 42 %.

Dette viser tydelig at interessen for en sterkere torvstrøproduksjon er til stede ved våre torvstrøfabrikker. I betraktning av at det har vært flere år på rad med dårlige tørkeforhold og at det har vært sterk mangel på øvet arbeidshjelp for torvarbeid de fleste år etter krigen, bringer årets resultat bud om at man i torvstrøbedriftene har en latent produksjonsevne som heller ikke ble utnyttet i 1955. Produksjonen vil sikkert ennå kunne økes betraktelig i tilfelle forholdene blir noenlunde gunstige. Som vi har nevnt tidligere er det fremdeles sterkt underskudd av torvstrø på det norske marked. Overingeniør S. v. Skaven-Haug opplyste bl. a. under et foredrag på Myrselekskapets årsmøte, at Statsbanene heller ikke fikk dekning for sine bestillinger sommeren 1955, idet behovet var ca. 90.000 baller, mens det bare kunne skaffes ca. 70.000 baller til jernbanens formål. Foruten at det er udekket etterspørsel på det norske marked, vises det

fremdeles interesse for torvstrø fra oversjøiske importører. Grunnlaget for en videre økning av vår torvstrøproduksjon er derfor til stede.

Ole Lie.

MYRENE I HITRA HERRED, SØR-TRØNDELAG FYLKE.

Av konsulent Osc. Hovde.

Hitra Herred utgjør den nordre og midtre del av øya Hitra i Sør-Trøndelag fylke. Dessuten omfatter herredet en rekke øyer og holmer nord for «Fast-Hitra». Geografisk angitt ligger herredets ytterpunkter mellom parallellene 63 ° 31' 38" og 63 ° 42' 33" nordlig bredde og mellom meridianene 1 ° 44' 48" og 2 ° 12' vestlig lengde, regnet fra Oslo meridian.

Til lands grenser herredet til de 3 andre herreder på Hitra, nemlig i øst til Fillan, i sør til Sandstad og i vest til Kvenvær. I nord begrenses herredet av fjorden mellom Hitra og Frøya — Frøyfjorden.

Herredets totalareal er ifølge N.G.O.'s oppgaver angitt til 217,76 km², hvorav 204,82 km² er landareal.

Folkemengden (hjemmehørende) var i 1946 oppgitt til 1508 personer, og 7,4 innbyggere pr. km², som er det samme som gjennomsnittet for rikets bygder.

Hitra herred er temmelig kupert, som øya Hitra for øvrig, men her er ingen høye fjell. De største høyder finnes på grensen mot Sandstad, hvor Ælsfjellet går opp til vel 300 m o. h. Det meste av herredet ligger på Hitra, men Dolmøy og Helgebostadøy er også øyer av betydelig størrelse. Den nordre del av herredet er så godt som skogbar, men i dalene lenger inne i Hitra er betydelige skogarealer, særlig av furu. Ifølge «Jordbrukstillingen av 1949» har de bruk som er med i tellingen vel 26 km² produktiv skog, hvorav vel 25 km² er barskog. Skogtellingene*) regner med vel 41 km² produktiv skog i alt.

Jordbruksarealet er oppgitt til vel 5500 dekar, hvorav nesten 4500 dekar er dyrka. Dette areal er fordelt på 232 bruk, og gjennomsnittsstørrelsen på brukene blir således ca. 24 dekar. Arealet av åpen åker utgjør bare 19 % av den dyrka jord.

Av dyrkbart, udyrka areal oppgir foran nevnte jordbrukstilling ca. 1780 dekar fastmark og vel 2300 dekar myr på de bruk som er med i tellingen.

I likhet med Sandstad og Fillan er også Hitra et typisk kystherred, med lang strandlinje og gode havner. Det er derfor naturlig at havet danner næringsgrunnlaget for en stor del av befolkningen. Ved «Folketellingene av 1946» var 618 personer knyttet til fiske, fangst og

*) Jfr. «Jordbrukstillingen av 1949», hefte 1, tabell 2, rubrikk 39.